

(Projekt)
UCHWAŁA NR XLV.295.2022
RADY GMINY KOTUŃ
z dnia 28 września 2022 r.

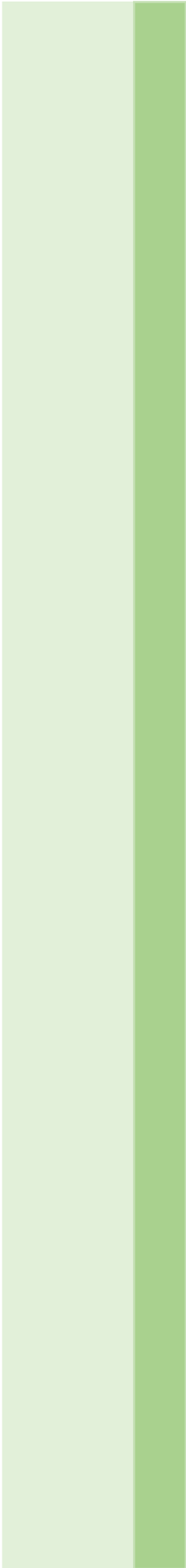
w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Kotuń.

Na podstawie art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Kotuń stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kotuń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XLV.295.2022
Rady Gminy Kotuń
z dnia 28 września 2022 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2022 – 2024
w GMINIE KOTUŃ**

Spis treści

Wstęp	3
Rozdział I Wsparcie rodziny jako zadanie Gminy.....	5
1.1. Rodzina - definicja, typologia, funkcje	5
1.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej	6
Rozdział II Diagnoza demograficzna i społeczna Gminy Kotuń.....	10
2.1. Sytuacja demograficzna i zasoby mieszkaniowe	10
2.2. Sytuacja społeczna	12
2.2.1. Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach – 2019 r.	15
2.2.2. Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach – 2020 r.	24
2.2.3. Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach – 2021 r.	32
2.2.4. Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w domu i w szkole”	38
2.3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	41
2.4. Zjawisko przemocy na podstawie diagnozy lokalnych problemów społecznych	52
Rozdział III Program Wsparcia Rodziny	55
3.1. Adresaci Programu	55
3.2. Realizatorzy Programu	55
3.3. Cel główny i cele szczegółowe Programu	55
Rozdział IV Realizacja, monitoring i ewaluacja Programu	60
Spis wykresów	61
Spis tabel	62

Wstęp

Program wspierania rodziny ma na celu rozwój sieci pomocy dziecku i rodzinie będących w różnych sytuacjach. Dotyczy zarówno rodzin działających prawidłowo, jak i rodzin zagrożonych dysfunkcyjnością oraz rodzin już dysfunkcyjnych. Jak mówi ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 poz. 447) określa zasady i formy pracy i pomocy rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz sprawowaniu pieczy zastępczej. Wszystkie działania skierowane wobec rodzin charakteryzują się:

- ❖ wielowymiarowością,
- ❖ zintegrowanym podejściem,
- ❖ podmiotowością rodziny,
- ❖ szacunkiem dla prawa głosu rodziny w sprawach polityki rodzinnej,
- ❖ działaniami profilaktycznymi i zapewnieniem dostępu do powszechnych usług,
- ❖ uwzględnieniem organizacji pozarządowych we wspieraniu rodziny.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ❖ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 poz. 447)
- ❖ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ❖ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2021 poz. 2268.);
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249.);
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1119 ze zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z późn.zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.);
- ❖ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1882ze zm.)

- ❖ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359, z późn.zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1138),
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 534 ze zm.),
- ❖ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1805)

Rozdział I

Wspieranie rodziny jako zadanie Gminy

1.1. Rodzina - definicja, typologia, funkcje

Zgodnie z brzmieniem art. 23 oraz art. 27 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego¹ rodzinę tworzą kobieta i mężczyzna poprzez zawarcie związku małżeńskiego. Zawarcie związku małżeńskiego w sposób przewidziany przez prawo rodzinne stanowi zdarzenie prawne, którego bezpośrednim skutkiem jest założenie rodziny.

Według zapisów ustawy o pomocy społecznej² za rodzinę uznaje się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. W tym ujęciu rodziną jest także związek konkubencki.

W art. 3 pkt 16 ustawy o świadczeniach rodzinnych³ przez rodzinę rozumie się odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25. rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

Najlepsze warunki do rozwoju młodego człowieka ma rodzina pełna. Jest to taka rodzina, w której mężczyzna i kobieta związani są węzłem małżeńskim (sakramentalnym i cywilnym), połączeni silną więzią emocjonalną, mieszkają razem i wspólnie wychowują swoje dzieci.⁴ Rodzina taka może mieć różnorodny obraz i może to być:

- 1) rodzina zdrowa, wydolna wychowawczo oraz w dobrej sytuacji materialnej;
- 2) rodzina zdrowa, lecz biedna, w złej sytuacji materialnej;
- 3) rodzina zdrowa, wydolna finansowo, lecz niewydolna wychowawczo;
- 4) rodzina zdrowa, niewydolna wychowawczo, biedna;
- 5) rodzina zdrowa psychicznie i moralnie, lecz z nękającymi ją chorobami przewlekłymi, chorymi lub upośledzonymi dziećmi;
- 6) rodzina zagrożona patologią;
- 7) rodzina patologiczna.

Przeciwieństwem rodziny pełnej jest rodzina niepełna, czyli taka, w której rolę wychowawczą dla dzieci sprawuje tylko jedno z małżonków. Model takiej rodziny to: dziecko – matka, dziecko – ojciec. Rodzina ta może mieć następujące charakter:

- 1) niepełna pozytywna, zdrowa, wydolna wychowawczo, stabilna, zamożna;
- 2) niepełna pozytywna, wydolna wychowawczo, w złej sytuacji finansowej;
- 3) niepełna zagrożona, z różnymi trudnościami;
- 4) niepełna patologiczna.

¹ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 nr 9 poz. 59 z późn. zm.)

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593 z późn. zm.)

³ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2003 Nr 228 poz. 2255 z późn. zm.)

⁴ Olearczyk T.E., Rodzina i szkoła, Wychowawca, nr 3/2000, s. 16–17

Jednym z rodzajów rodzin niepełnych jest także rodzina zastępcza, która zajmuje się wychowaniem i rozwojem dzieci, których rodzice nie są w stanie wychować, bądź zmarli. Kolejnym typem jest rodzina samotnej matki. Najliczniejszą grupę stanowią tu wdowy samotnie wychowujące dzieci, kobiety rozwiedzione oraz panny z dziećmi. Czwartą kategorię stanowią rodziny zrekonstruowane, gdzie rodzic zawarł powtórny związek małżeński, a w którym wychowują się dzieci: z różnych związków, z poprzednich związków oraz z aktualnego, opuszczone przez ojca lub matkę z poprzedniego, ale nie z pierwszego związku małżeńskiego. Dla dzieci żyjących w takim typie rodziny ważne jest, aby rodzinę charakteryzował silny związek emocjonalny między dziećmi i rodzicami.

Specyficzną formą rodziny jest konkubinaty. W tej nieformalnej rodzinie proces wychowawczy będzie zależeć od tego, kim są ludzie go tworzący. Dla dziecka ważne jest to, aby niezależnie od typu rodziny, w jakiej jest wychowywane, zostały zaspokojone jego potrzeby.

Rodzina jako grupa społeczna pełni określone funkcje, a więc zadania, które realizuje i spełnia na rzecz swoich członków oraz wobec społeczeństwa. Funkcje rodziny są ściśle związane z jej strukturą. Rodzina pełni cztery podstawowe funkcje⁵:

1. Prokreacyjną – wynikającą z dążenia człowieka do zaspokojenia popędu płciowego i posiadania potomstwa.
2. Wychowawczą – konsekwencja funkcji prokreacyjnej: udział rodziny w socjalizacji dziecka we wszystkich jej fazach: od wczesnej opieki do usamodzielnienia się, zapewnienia dzieciom odpowiedniego startu życiowego.
3. Gospodarczą – od niej zależy spełnienie poprzednich funkcji – prowadzenia gospodarstwa domowego zaspokajającego potrzeby materialne członków rodziny.
4. Sprawowanie pieczy – nad życiem członków, ich zachowaniem, kulturą, zdrowiem, trudnościami żywymi.

1.2. Formy wspierania rodziny oraz zasoby systemu pieczy zastępczej

Asystent rodziny to osoba, która prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Jeden asystent otacza opieką w tym samym czasie nie więcej niż 15 rodzin, a jego praca nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której ta praca jest prowadzona.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

- ❖ bezpośrednią pracę z rodzicami,
- ❖ bezpośrednią pracę z dziećmi,
- ❖ działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny,
- ❖ organizację własnego warsztatu pracy^{6,7}.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:⁸

⁵ Okoń. W.: Nowy słownik pedagogiczny, Warszawa 1996

⁶ Za: J. A. Malinowski, Role, funkcje i zadania asystenta rodzinnego, w: A. Żukiewicz (red.) Asystent rodzinny.

Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki do wsparcia, Wyd. Impuls, Kraków 2011, s. 7.

⁸ art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821)

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Rodzina zastępcza jest to rodzinna forma pieczy zastępczej zapewniająca dziecku opiekę oraz wychowanie w warunkach, które są maksymalnie zbliżone do warunków rodzinnych.

Może być ona:

- ❖ **spokrewniona** jest tworzona przez małżonków lub osoby, które są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (pradziadkowie, dziadkowie, siostra, brat);

- ❖ **niezawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (krewni i powinowaci, niespokrewnieni);
- ❖ **zawodowa** rodzina tworzona jest przez małżonków lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Otrzymuje wynagrodzenie za sprawowaną opiekę. W rodzinie może przebywać do 3 dzieci;
- ❖ **zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej o charakterze interwencyjnym. Jednocześnie może w rodzinie przebywać maksymalnie 6 dzieci. Czas przebywania wynosi 4 miesiące, jednakże w szczególnych przypadkach czas może zostać wydłużony do 8 miesięcy;
- ❖ **zawodowa specjalistyczna** jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której umieszczone są dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu nieletnich, którzy wymagają szczególnej opieki ze względu na niepełnosprawność lub sytuację życiową (np. małoletnie matki z dziećmi).

Rodzinny dom dziecka jest to forma rodzinnej pieczy zastępczej, w której może przebywać jednocześnie nie więcej niż 8 dzieci. Jest tworzony przez małżonków bądź osoby, które nie pozostają w związku małżeńskim. Celem rodzinnego domu dziecka jest sprawowanie pieczy zastępczej.

Rodzina wspierająca jest rodziną, która pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, a także przy prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu oraz wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Rodzina wspierająca współpracuje z asystentem rodziny.

Rodzina pomocowa jest rodziną przejmującą opiekę nad dzieckiem, które jest umieszczone w pieczy zastępczej w przypadku: czasowego niesprawowania opieki nad nim przez rodzinę zastępczą bądź prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej – jednostka organizacyjna lub wyznaczony podmiot realizujący szereg działań i zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą jest to czasowa (czasem długoterminowa) opieka oferowana dzieciom i młodzieży pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej. Objęcie dzieci pieczą zastępczą następuje na podstawie postanowienia sądu opiekuńczego. Sytuacje, które wymagają natychmiastowego działania w celu zabezpieczenia dziecka, decyzję o umieszczeniu dziecka mogą podjąć inne uprawnione służby bądź sami rodzice, jednakże zawsze ostateczną decyzję podejmuje sąd. Termin „piecza zastępcza” oznacza, iż nawet będąc pozbawionym opieki rodzicielskiej, dziecko nadal powinno mieć dom, który może być domem zastępczym, instytucjonalnym bądź rodzinnym i ma na celu zapewnienie dziecku stabilizacji, bezpieczeństwa i wsparcia. W Polsce standardy pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wydane na jej podstawie akty wykonawcze. Jak pisze A. Kwak, M. Rymsza „nowe podejście do opieki zastępczej nad dzieckiem zakłada prymat rodziny nad opieką zastępczą, prawo dziecka do wychowywania się w rodzinie naturalnej i obowiązek udzielanie przez pomoc społeczną wsparcia dla rodziny w wypełnianiu zadań w stosunku do dziecka. Przyjmuje się zasadę tymczasowości opieki zastępczej, przy czym „tymczasowość” odnosi się do charakteru pobytu dziecka poza rodziną – do momentu powrotu do rodziny naturalnej. Chodzi tym samym o reintegrację dziecka za rodziną, o zapobieżenie jego częstemu przechodzeniu z jednej placówki do drugiej. (...) Jednym z bardzo

ważnych szczegółowych rozwiązań jest wymóg współpracy realizatorów różnych form opieki zastępczej z rodziną biologiczną wychowanka”⁹.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej zapewniająca całodobową opiekę oraz wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej. Wyróżnia się placówki: socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno-terapeutyczne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego jest to instytucjonalna forma pieczy zastępczej, która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie. Może w niej przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej.

Placówka wsparcia dziennego jest to placówka, której ma na celu wzmocnienie funkcji opiekuńczych rodziny. Może być prowadzona w formie:

- ❖ **opiekuńczej** – zapewnia ona dziecku opiekę i wychowanie; pomoc w nauce; zorganizowanie czasu wolnego; zabawę, czy także zajęcia sportowe;
- ❖ **specjalistycznej** – organizuje dziecku zajęcia kompensacyjne, socjoterapeutyczne, korekcyjne, terapeutyczne, logopedyczne;
- ❖ **pracy podwórkowej** – realizując działania animacyjne oraz socjoterapeutyczne¹⁰.

⁹ Anna Kwak, Marek Rymsza, System opieki zastępczej w Polsce – ocena funkcjonowania na przykładzie procesu usamodzielniania wychowanków, Analizy i opinie, Nr 68 (12/2006) Instytut Spraw Publicznych, s. 3.

¹⁰ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rozdział II

Diagnoza demograficzna i społeczna Gminy Kotuń

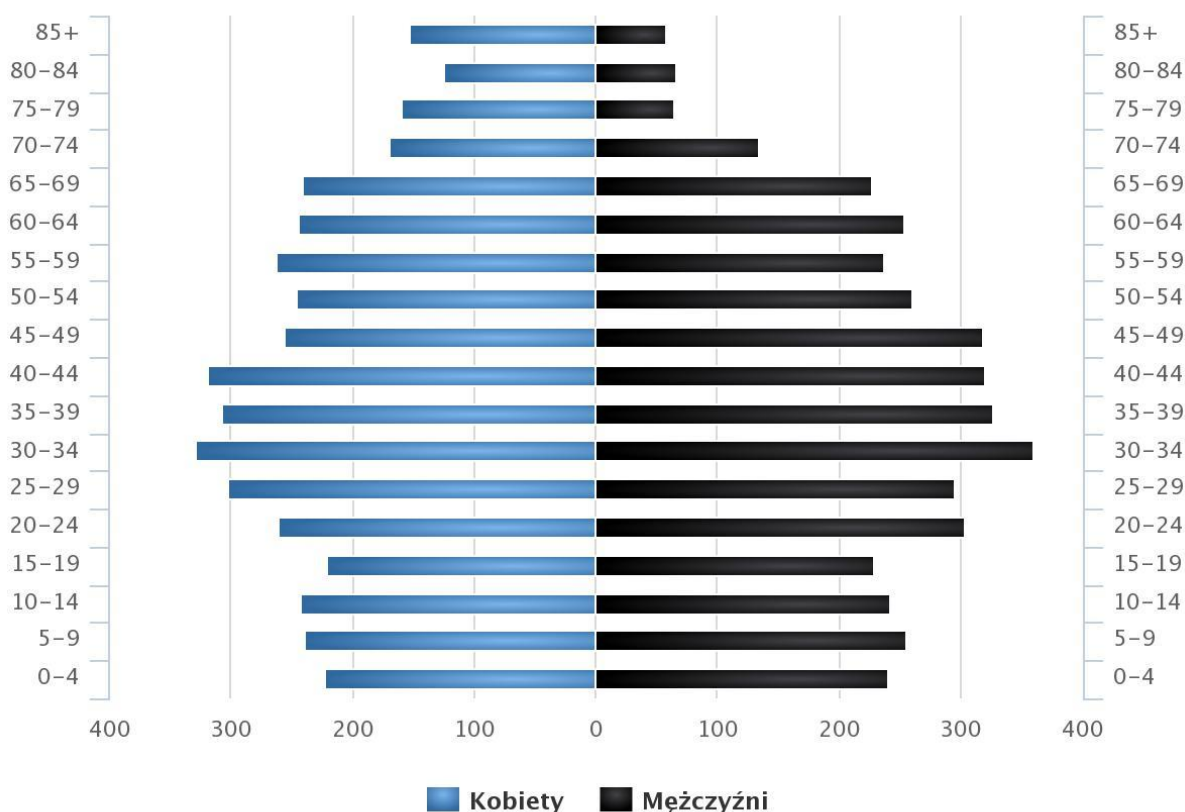
2.1. Sytuacja demograficzna i zasoby mieszkaniowe

Gmina Kotuń ma 8 476 mieszkańców, z czego 50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 0,7%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,6 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Wykres 1 Piramida wieku mieszkańców gminy Kotuń, 2020

Piramida wieku mieszkańców gminy Kotuń, 2020

(Źródło: GUS)

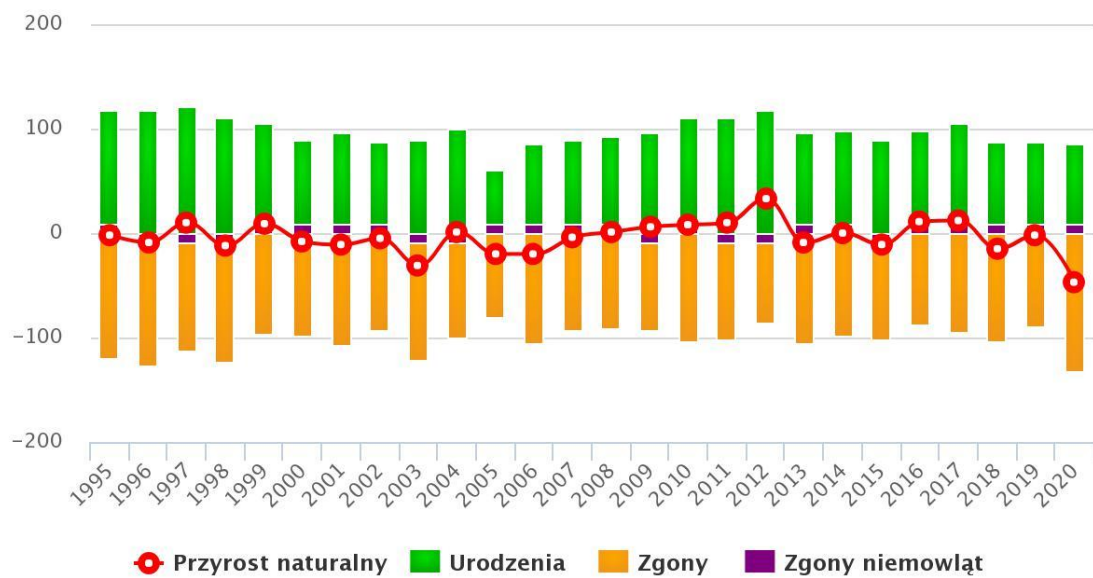

www.polskawliczbach.pl

Gmina Kotuń ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -47. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,55 na 1000 mieszkańców gminy Kotuń. W 2020 roku urodziło się 85 dzieci, w tym 47,1% dziewczynek i 52,9% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 477 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,77 i jest mniejszy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Przyrost naturalny w latach 1995–2020 w gminie Kotuń

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

60,7% mieszkańców gminy Kotuń jest w wieku produkcyjnym, 20,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym¹¹.

Wykres 3 Biologiczne grupy wieku - gmina Kotuń 2021

Biologiczne grupy wieku – Gmina Kotuń, 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

¹¹ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Kotun

2.2. Sytuacja społeczna

Na podstawie danych uzyskanych od gminy Kotuń dokonano analizy rodzin objętych pomocą społeczną w latach: 2019, 2020 oraz 2021, co przedstawiają poniższe tabele.

Jedną z form pomocy oferowaną rodzinom przeżywającym trudności w funkcjonowaniu jest przydzielenie asystenta rodziny. W przypadku powzięcia przez Ośrodek Pomocy Społecznej informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Kierownik Ośrodka zleca przeprowadzenie w tej rodzinie wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, Kierownik Ośrodka przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin, które korzystały z pomocy asystenta rodziny na przestrzeni trzech analizowanych lat.

Tabela 1 Rodziny korzystające z pomocy asystenta rodziny

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin/kwota		
		2019	2020	2021
	Rok			
1.	Rodziny wspierające, w tym:	0	0	0
1.1.	ustanowione w okresie sprawozdawczym	0	0	0
1.2.	rozwiązane w okresie sprawozdawczym	0	0	0
1.3.	pomagające w opiece i wychowaniu dziecka	0	0	0
1.4.	pomagające w prowadzeniu gospodarstwa domowego	0	0	0
1.5.	pomagające w kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych	0	0	0
2.	Rodziny wspierające, z tego pomagające w okresie:	0	0	0
2.1.	do 3 miesięcy	0	0	0
2.2.	powyżej 3 do 12 miesięcy	0	0	0
2.3.	powyżej 1 roku	0	0	0
3.	Rodziny, które korzystały z pomocy rodzin wspierających ¹²⁾	0	0	0
Lp.	Wyszczególnienie			
1	2			
1.	Liczba asystentów rodziny w gminie, z tego:	1	1	1
1.1.	zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy	1	1	1

¹²⁾ Narastająco od początku roku. Każda rodzina korzystająca z pomocy rodziny wspierającej wykazywana jest tylko jeden raz.

1.2.	zatrudnionych na podstawie umów o świadczenie usług	0	0	0
Lp.	Wyszczególnienie			
1	2			
2.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych przez:	1	1	1
2.1.	jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego, w tym:	1	1	1
2.1.1.	ośrodek pomocy społecznej	1	1	1
2.2.	inny podmiot na zlecenie gminy	0	0	0
3.	Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi asystentów rodziny (w zł), z tego:	24 293	10 527	32 850
3.1.	finansowane z budżetu gminy	6 072	10 527	30 850
3.2.	finansowane z innych źródeł	18 221	0	2000
4.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	1	0	0
5.	Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny, z tego:	8	0	7
5.1.	do 3 miesięcy	0	0	1
5.2.	powyżej 3 do 12 miesięcy	1	0	6
5.3.	powyżej 1 roku	7	0	0
6.	Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną ¹⁾	59	0	7
7.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	0	0	3
7.1.	ze względu na osiągnięcie celów	0	0	1
7.2.	ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0	2
7.3.	ze względu na brak efektów	0	0	0
7.4.	ze względu na zmianę metody pracy	0	0	0
8.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny ²⁾	10	0	10

Źródło: dane pochodzą ze Sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Tabela 2 Przyczyny przyznawania świadczeń pomocy społecznej przez GOPS w gminie Kotuń w 2020 r.

Przyczyny przyznawania świadczeń pomocy społecznej przez GOPS w gminie Kotuń w 2020 r.	Liczba rodzin
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego – ogółem	106

Źródło: dane pochodzą ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kotuń na lata 2021-2027

W 2017 roku pracownicy GOPS w Kotuniu przyznali 132 świadczenia niepieniężne oraz 199 świadczeń pieniężnych dla potrzebujących mieszkańców. W 2018 roku liczba przyznanych świadczeń niepieniężnych wzrosła do 135, a liczba świadczeń pieniężnych wzrosła do 244. Natomiast w roku

2019 nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych (113) i spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych -205 rodzin. Kolejny spadek odnotowano w 2020 r., ze świadczeń pieniężnych o 50 osób w porównaniu z rokiem 2019, z niepieniężnych spadek o 22 osoby.

Tabela 3 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w gminie Kotuń

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w gminie Kotuń				
Rodzaj świadczenia	2017	2018	2019	2020
Świadczenia pieniężne	199	244	205	155
Świadczenia niepieniężne	132	135	113	91
Świadczenia w postaci pracy socjalnej	199	271	253	202

Źródło: dane pochodzą ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kotuń na lata 2021-2027

W ramach zadań własnych Gminy Kotuń w 2019 roku realizowano następujące zadania:

1. zasiłek stały otrzymały 44 rodziny (427 świadczeń) na ogólną kwotę 237,713 zł;
2. zasiłek okresowy otrzymały 34 rodziny (91 świadczeń) na ogólną kwotę 43,384 zł;
3. dożywiano 201 dzieci poprzez zakup posiłków, łącznie zakupiono 17,458 świadczeń, na ogólną kwotę 112,490 zł.;
4. dożywiano 21 osób dorosłych - 178 posiłków za 1,424 zł.;
5. schronienie zostało udzielone 5 osobom: 472 świadczenia na kwotę 25,178 zł.;
6. usługi opiekuńcze świadczone były na rzecz 16 osób samotnych na kwotę 125,967 zł.- liczba świadczeń 5,088;
7. zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego: 3 osoby na kwotę 17,000 zł (3 świadczenia);
8. zasiłki celowe i w naturze przyznano 195 osobom na kwotę 187,515 zł, z tego 47 osób otrzymało zasiłki celowe specjalne w ogólnej kwocie 22,165 zł.;

Na realizację w/w zadań własnych ogółem wykorzystano kwotę 750,671 zł.

Świadczenia te przyznano łącznie 253 rodzinom i 681 osobom.

9. W 2019 roku Ośrodek ponosił koszty związane z odpłatnością za pobyt 9 osób w Domach Pomocy Społecznej, koszt udzielonych świadczeń wyniósł 261,198 zł.

Natomiast w 2020 roku realizowano następujące zadania :

1. zasiłek stały otrzymały 36 rodzin (390 świadczeń) na ogólną kwotę 214 245 zł;
2. zasiłek okresowy otrzymały 24 rodziny (95 świadczeń) na ogólną kwotę 45 950 zł;
3. dożywiano 151 dzieci poprzez zakup posiłków, łącznie zakupiono 6272 świadczeń, na ogólną kwotę 40 794 zł.;
4. dożywiano 118 osób dorosłych – 271 świadczeń na kwotę 158 436;
5. schronienie zostało udzielone 2 osobom na kwotę 12 832zł.;
6. usługi opiekuńcze świadczone były na rzecz 18 osób samotnych na kwotę 165 589 zł.- liczba świadczeń 6 095
7. zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego: 0
8. zasiłki celowe i w naturze przyznano 150 osobom na kwotę 201 636 zł, z tego 48 osób otrzymało zasiłki celowe specjalne w ogólnej kwocie 23 400 zł.;

Na realizację w/w zadań własnych ogółem wykorzystano kwotę 682 ,695 zł.

Świadczenia te przyznano łącznie 202 rodzinom i 632 osobom.

9. W 2019 roku Ośrodek ponosił koszty związane z odpłatnością za pobyt 11 osób w Domach Pomocy Społecznej, koszt udzielonych świadczeń wyniósł 228 868 zł.

Poza tym w przypadku, gdy pracownik socjalny stwierdzi, iż zachodzi obawa iż przyznana

pomoc może być wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pomoc finansowa przekazywana jest w formie rzeczowej np. umożliwienie podopiecznemu robienie zakupów w sklepie, zakup opału czy leków.

Pracownicy OPS wykonując pracę socjalną wspomagają osoby i rodziny wymagające pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej i życiowej, współuczestniczą w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży, pomagają sporządzić pozwy do Sądu o przyznanie alimentów, rozwód czy separację, pomagają w wypełnianiu wniosków o ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, biorą udział w procesie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, przeprowadzają rozmowy wspierające, udzielają informacji, gdzie osoby lub rodziny mogą uzyskać pomoc, która nie leży w kompetencji Ośrodka, pomagają podopiecznym w uzyskaniu prawa do emerytury lub renty, przeprowadzają wywiady u dłużników alimentacyjnych oraz podejmują działania związane z ich aktywizacją zawodową, przeprowadzają wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji, podejmują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poza realizacją świadczeń finansowych zajmuje się również właśnie szeroką pojętą pracą socjalną na rzecz osób potrzebujących. GOPS w Kotuniu w 2020 roku w ramach pracy socjalnej udzielił pomocy 202 rodzinom (532 osobom w rodzinach)¹³.

2.2.1. Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach – 2019 r.

Tabela 4 Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB	W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY
0		1	2
OGÓŁEM 1)	1	7	7,00
SŁUŻBY WOJEWODY REALIZUJĄCE ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	2	0	0,00
w tym:	3	0	0,00
inspektor do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej			
REGIONALNE OŚRODKI POLITYKI SPOŁECZNEJ	4	0	0,00
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE	5	0	0,00
(w. 6+7+8+9+11+12+13+14+15+17+18+19+20+21+22+23)			
z tego:	6	0	0,00
dyrektor, zastępca dyrektora			
kierownik, zastępca kierownika	7	0	0,00
kierownik działu	8	0	0,00
kierownik sekcji	9	0	0,00
pracownicy socjalni ogółem	10	0	0,00
(w. 11+12+13+14+16)			
z tego:	11	0	0,00
starszy specjalista pracy socjalnej			
specjalista pracy socjalnej	12	0	0,00

¹³ dane pochodzą ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Kotuń na lata 2021-2027

starszy pracownik socjalny	13	0	0,00
pracownik socjalny	14	0	0,00
główny specjalista	15	0	0,00
w tym: (z wiersza 15)	16	0	0,00
będący pracownikiem socjalnym			
starszy specjalista pracy z rodziną	17	0	0,00
specjalista pracy z rodziną	18	0	0,00
aspirant pracy socjalnej	19	0	0,00
konsultant	20	0	0,00
koordynator ds. komputeryzacji	21	0	0,00
radca prawny	22	0	0,00
pozostali pracownicy	23	0	0,00
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	24	7	7,00
(w. 25+26+28+29+30+31+33+35+36+37+38+39+40+41)			
z tego:	25	1	1,00
kierownicy			
zastępcy kierowników	26	0	0,00
pracownicy socjalni ogółem	27	4	4,00
(w. 28+29+30+31+34)			
z tego:	28	1	1,00
starszy specjalista pracy socjalnej			
specjalista pracy socjalnej	29	3	3,00
starszy pracownik socjalny	30	0	0,00
pracownik socjalny	31	0	0,00
w tym: (z wiersza 27)	32	4	4,00
w rejonach opiekuńczych			
główny specjalista	33	0	0,00
w tym: (z wiersza 33)	34	0	0,00
będący pracownikiem socjalnym			
aspirant pracy socjalnej	35	0	0,00
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	36	1	1,00
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	37	0	0,00
konsultant	38	0	0,00
koordynator ds. komputeryzacji	39	0	0,00
radca prawny	40	0	0,00
pozostali pracownicy	41	1	1,00
KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	42	0	0,00

w tym:			
oddelegowani z ośrodków pomocy społecznej	43	0	0,00
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	44	0	0,00
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA	45	0	0,00
w tym:			
rodzinnego	46	0	0,00
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	47	0	0,00
OŚRODKI WSPARCIA	48	0	0,00
z tego:			
OŚRODKI WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	49	0	0,00
w tym:			
Środowiskowe domy samopomocy	50	0	0,00
DZIENNE DOMY POMOCY	51	0	0,00
DOMY DLA MATEK Z MAŁOLETNIMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY	52	0	0,00
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA, DOMY DLA BEZDOMNYCH	53	0	0,00
INNE OŚRODKI WSPARCIA	54	0	0,00

Kolumna 1 odzwierciedla rzeczywistą liczbę osób zatrudnioną w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej.

Kolumna 2 stanowi sumę wierszy 2+4+5+24+(42-43)+44+45+47+48.

Tabela 5 Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminom, 2019 r.

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA 1)	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN 1)	LICZBA OSÓB W RODZINACH 1)
0		1	2	3	4	5
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	1	2	353	12179	2	12
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z KLĘSKĄ ŻYWIOŁOWĄ LUB EKOLOGICZNĄ	2	0	0	0	0	0
POMOC - ogółem przyznana cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a	3	0	0	0	X	X
w tym:	4	0	0	0	X	X

zasiłki celowe w formie pieniężnej						
w naturze (schronienie, posiłek, niezbędne ubranie)	5	0	0	0	X	X
POMOC – ogółem przyznana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub na pobyt tolerowany na terytorium RP	6	0	0	0	X	X
w tym:	7					
zasiłki celowe w formie pieniężnej		0	0	0	X	X
w naturze (schronienie, posiłek, niezbędne ubranie)	8	0	0	0	X	X
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	9	1	8	1600	X	X

1) W kolumnie 1, 4 i 5 podana jest liczba osób otrzymujących decyzją świadczenie, liczba rodzin i liczba osób w tych rodzinach przy zachowaniu zasady, że osoba (rodzina) została wymieniona TYLKO raz bez względu na liczbę, kwotę i częstotliwość otrzymanych świadczeń.

Tabela 6 Udzielone świadczenia - zadania własne gmin, 2019 r.

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA 2)	LICZBA ŚWIAD- CZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ 1) w zł	LICZBA RO- DZIN 2)	LICZBA OSÓB W RODZI- NACH 2)
0		1	2	3	4	5
RAZEM 3)	1	436	X	750671	253	681
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM	2	44	427	237713	44	52
z tego:	3	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	4	X	X	237713	X	X
w tym przyznany dla osoby: (z wier- sza 2)	5	42	406	235469	42	42
samotnie gospodarującej						
pozostającej w rodzinie	6	2	21	2244	2	10
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	7	34	91	43384	34	84
z tego:	8	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	9	X	X	43384	X	X
w tym przyznane z powodu: (z wier- sza 7)	10	33	90	43274	33	82

bezrobocia						
długotrwałej choroby	11	0	0	0	0	0
niepełnosprawności	12	1	1	110	1	2
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	13	0	0	0	0	0
innego niż wymienione w wierszach 10-13	14	0	0	0	0	0
w tym: (z wiersza 7)						
ZASIŁKI OKRESOWE KONTYNUOWANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b	15	0	X	0	0	0
SCHRONIENIE	16	5	472	25178	5	5
POSIŁEK	17	222	17636	113914	95	442
w tym dla:						
dzieci	18	201	17458	112490	94	441
UBRANIE	19	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	20	16	5088	125967	15	18
w tym:						
specjalistyczne	21	0	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM NIEMAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	22	0	0	0	0	0
w tym dla:						
osób bezdomnych	23	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	24	3	3	17000	3	6
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	25	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	26	X	0	0	0	0
w tym:						
osobom bezdomnym	27	X	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	28	195	X	187515	195	470
w tym:						
zasiłki specjalne celowe	29	47	67	22165	47	76
w tym: (z wiersza 28) ZASIŁKI CELOWE PRZYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	30	0	X	0	0	0
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE - OGÓŁEM	31	0	X	0	0	0

w tym:	32	0	0	0	0	0
w naturze						
zasiłki	33	0	0	0	0	0
pożyczka	34	0	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	35	X	X	X	49	206
INTERWENCJA KRYZYSOWA	36	X	X	X	21	62
PRACA SOCJALNA	37	X	X	X	253	681

Tabela 7 Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, 2019 r.

		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIAD.	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	38	9	108	261198	9	9

1) W wierszu 1 kolumna 3 "kwota świadczeń w zł" jest sumą kwot wydatkowanych na świadczenia wymienione w wierszach 2, 7, 16, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 28, 31.

2) We wszystkich wierszach działu 2B - analogicznie jak w całym sprawozdaniu MRPiS-03 - podana jest liczba osób otrzymujących decyzją świadczenie, liczba rodzin i liczba osób w tych rodzinach przy zachowaniu zasady, że osobę (rodzinę) wymieniono TYLKO raz bez względu na liczbę, kwotę i częstotliwość otrzymywanych świadczeń.

W przypadku schronienia w formie ogrzewalni i noclegowni, sprawienia pogrzebu, biletu kredytowanego świadczenie jest przyznane bez decyzji.

3) W wierszu 1 oraz w odpowiednich wierszach, w zależności od typu przyznanej pomocy należy uwzględnić każdą osobę otrzymującą pomoc w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wiersz 1 nie obejmuje wielkości zawartych w wierszu 38.

Tabela 8 Rzeczywista liczba rodzin i osób dotkniętych pomocą społeczną, 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
			OGÓŁEM	w tym:	
				NA WSI 1)	
0		1	2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	437	253	253	681
w tym:	2	222	205	205	504
świadczenie pieniężne					
świadczenia niepieniężne	3	223	113	113	463
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	2	2	2	12
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	436	253	253	681
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	6	X	253	253	681

w tym:	7	X	0	0	0
wyłącznie w postaci pracy socjalnej					
Praca socjalna prowadzona w oparciu o:		LICZBA KONTRAKTÓW / PROJEKTÓW SOCJALNYCH	LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI / PROJEKTAMI SOCJALNYMI		
KONTRAKT SOCJALNY część A 1) 2)	8	5	5		
	9	0	0		
KONTRAKT SOCJALNY część B 1) 2)					
	10	0	0		
PROJEKT SOCJALNY					

1) Należy wypełnić wyłącznie za I - XII.

2) Kontrakt socjalny część A dotyczy osób i rodzin, z którymi zawierany jest kontrakt w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny część B dotyczy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Tabela 9 Powody przyznania pomocy, 2019 r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI 1)	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	163	163	428
SIEROCTWO	2	1	1	3
BEZDOMNOŚĆ	3	4	4	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	24	24	136
W TYM:	5	18	18	111
WIELODZIETNOŚĆ				
BEZROBOCIE	6	51	51	161
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	85	85	171
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	122	122	251
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	147	147	445
W TYM:	10	21	21	57
RODZINY NIEPEŁNE				
RODZINY WIELODZIETNE	11	21	21	119
PRZEMOC W RODZINIE	12	2	2	8
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	51	51	110
NARKOMANIA	15	1	1	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	2	2	2

TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STA-TUS UCHODŹCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	4	4	9
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	1	1	4
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

1) Należy wypełnić wyłącznie za I - XII.

Tabela 10 Typy rodzin objętych pomocą społeczną, 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RO-DZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	253	253	681
o liczbie osób	2	109	109	109
1				
2	3	39	39	78
3	4	18	18	54
4	5	33	33	132
5	6	34	34	170
6 i więcej	7	20	20	138
w tym (z wiersza 1)	8	97	97	459
rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)				
o liczbie dzieci	9	17	17	59
1				
2	10	37	37	151
3	11	28	28	144
4	12	8	8	48
5	13	4	4	32
6	14	2	2	16
7 i więcej	15	1	1	9
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	16	30	30	89
o liczbie dzieci	17	15	15	30
1				
2	18	9	9	27
3	19	2	2	10
4 i więcej	20	4	4	22
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	68	68	122
o liczbie osób	22	34	34	34
1				
2	23	23	23	46

3	24	6	6	18
4 i więcej	25	5	5	24

1) Należy wypełnić wyłącznie za I - XII.

2.2.2. Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach – 2020 r.

Tabela 11 Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, 2020 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB	W PRZELICZENIU NA ETATY
0		1	2
OGÓŁEM 1)	1	7	7,00
SŁUŻBY WOJEWODY REALIZUJĄCE ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	2	0	0,00
w tym (z wiersza 2):	3	0	0,00
inspektor do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej			
REGIONALNE OŚRODKI POLITYKI SPOŁECZNEJ	4	0	0,00
w tym (z wiersza 4):	5	0	0,00
dyrektor, kierownik			
zastępca dyrektora, zastępca kierownika	6	0	0,00
pracownicy socjalni ogółem	7	0	0,00
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE	8	0	0,00
w tym (z wiersza 8):	9	0	0,00
dyrektor, kierownik			
zastępca dyrektora, zastępca kierownika	10	0	0,00
kierownik działu, kierownik sekcji	11	0	0,00
pracownicy socjalni ogółem	12	0	0,00
w tym (z wiersza 12):	13	0	0,00
starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator			
starszy specjalista pracy socjalnej	14	0	0,00
specjalista pracy socjalnej	15	0	0,00
starszy pracownik socjalny	16	0	0,00
pracownik socjalny	17	0	0,00
w tym (z wiersza 12):	18	0	0,00
pracownicy socjalni, którzy świadczą pracę socjalną w środowisku			
główny specjalista	19	0	0,00
w tym (z wiersza 19):	20	0	0,00
będący pracownikiem socjalnym			
starszy specjalista pracy z rodziną	21	0	0,00

specjalista pracy z rodziną	22	0	0,00
aspirant pracy socjalnej	23	0	0,00
konsultant	24	0	0,00
koordynator ds. komputeryzacji w pomocy społecznej	25	0	0,00
radca prawny	26	0	0,00
pozostali pracownicy	27	0	0,00
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	28	7	7,00
w tym (z wiersza 28):	29	1	1,00
dyrektor, kierownik			
zastępca dyrektora, zastępca kierownika	30	0	0,00
kierownik działu, kierownik sekcji	31	0	0,00
pracownicy socjalni ogółem	32	4	4,00
w tym (z wiersza 32):	33	0	0,00
starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator			
starszy specjalista pracy socjalnej	34	1	1,00
specjalista pracy socjalnej	35	3	3,00
starszy pracownik socjalny	36	0	0,00
pracownik socjalny	37	0	0,00
w tym (z wiersza 32):	38	4	4,00
pracownicy socjalni, którzy świadczą pracę socjalną w środowisku			
główny specjalista	39	0	0,00
w tym (z wiersza 39):	40	0	0,00
będący pracownikiem socjalnym			
starszy specjalista pracy z rodziną	41	0	0,00
specjalista pracy z rodziną	42	0	0,00
aspirant pracy socjalnej	43	0	0,00
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	44	1	1,00
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	45	0	0,00
konsultant	46	0	0,00
koordynator ds. komputeryzacji w pomocy społecznej	47	0	0,00
radca prawny	48	0	0,00
pozostali pracownicy	49	1	1,00
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	50	0	0,00
w tym (z wiersza 50):	51	0	0,00
dyrektor, kierownik			
zastępca dyrektora, zastępca kierownika	52	0	0,00

pracownicy socjalni ogółem	53	0	0,00
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA	54	0	0,00
w tym (z wiersza 54):	55	0	0,00
placówki specjalistycznego poradnictwa rodzinnego			
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	56	0	0,00
OŚRODKI WSPARCIA	57	0	0,00
w tym (z wiersza 57):	58	0	0,00
OŚRODKI WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI			
w tym (z wiersza 58):	59	0	0,00
środowiskowe domy samopomocy			
kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	60	0	0,00
DZIENNE DOMY POMOCY	61	0	0,00
DOMY DLA MATEK Z MAŁOLETNIMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY	62	0	0,00
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI	63	0	0,00
KLUBY SAMOPOMOCY (inne niż wymienione w wierszu 60)	64	0	0,00
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH	65	0	0,00
INNE OŚRODKI WSPARCIA	66	0	0,00

1) Wartości wykazane w wierszu 1 - "OGÓŁEM", kolumna 1 odzwierciedla rzeczywistą liczbę osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej.

1) Wartości wykazane w wierszu 1 - "OGÓŁEM", kolumna 2, stanowią sumę wierszy: 2+4+8+28+50+54+56+57.

Tabela 12 Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminom, 2020 r.

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIAD- CZEŃ	KWOTA ŚWIAD- CZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZI- NACH
0		1	2	3	4	5
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	1	2	345	11395	2	12
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z KLĘSKĄ ŻYWIOŁOWĄ LUB EKOLOGICZNĄ	2	0	0	0	0	0
POMOC - ogółem przyznana cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a	3	0	X	0	X	X
w tym:	4	0	0	0	X	X
zasiłki celowe w formie pieniężnej						
w naturze (schronienie, posiłek, niezbędne ubranie)	5	0	0	0	X	X

POMOC – ogółem przyznana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub na pobyt tolerowany na terytorium RP	6	0	X	0	X	X
w tym:	7	0	0	0	X	X
zasiłki celowe w formie pieniężnej						
w naturze (schronienie, posiłek, niezbędne ubranie)	8	0	0	0	X	X
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	9	0	0	0	X	X

1) W kolumnie 1, 4 i 5 podana jest liczba osób otrzymujących decyzją świadczenie, liczba rodzin i liczba osób w tych rodzinach przy zachowaniu zasady, że każda osoba i rodzina została wymieniona TYLKO raz bez względu na liczbę przyznanych decyzją świadczeń.

1) W przypadku świadczeń pomocy społecznej, które nie wymagają wydania decyzji administracyjnej (wiersz: 9) w kolumnie 1 za osobę otrzymującą decyzją świadczenie należy uznać świadczeniobiorcę, czyli osobę, która korzysta z tego świadczenia.

Tabela 13 Udzielone świadczenia - zadania własne gmin, 2020 r.

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA 2)	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł 1)	LICZBA RODZIN 2)	LICZBA OSÓB W RODZINACH 2)
0		1	2	3	4	5
RAZEM 3)	1	329	X	682695	202	532
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM	2	36	390	214245	36	41
z tego (z wiersza 2):	3	X	X	0	X	X
środkami własnymi						
dotacja	4	X	X	214245	X	X
w tym przyznane dla osoby (z wiersza 2):	5	35	378	213201	35	35
samotnie gospodarującej						
pozostającej w rodzinie	6	1	12	1044	1	6
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	7	24	95	45950	24	58
z tego (z wiersza 7):	8	X	X	0	X	X
środkami własnymi						
dotacja	9	X	X	45950	X	X
w tym przyznane z powodu (z wiersza 7):	10	24	95	45950	24	58
bezrobocia						
długotrwałej choroby	11	0	0	0	0	0
niepełnosprawności	12	0	0	0	0	0
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	13	0	0	0	0	0
innego niż wymienione w wierszach 10-13	14	0	0	0	0	0
w tym (z wiersza 7):	15	0	X	0	0	0

ZASIŁKI OKRESOWE KONTYNUOWANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b						
SCHRONIENIE - OGÓŁEM	16	2	X	12832	2	2
w tym (z wiersza 16):						
w schronisku dla osób bezdomnych	17	2	18	12832	2	2
w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	18	0	0	0	0	0
w ogrzewalni	19	0	0	0	0	0
w noclegowni	20	0	0	0	0	0
schronienie udzielone w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową (na podstawie art.48a ust. 9)	21	X	X	0	X	X
POSIŁEK	22	152	6382	41564	71	339
w tym dla (z wiersza 22):						
dzieci	23	151	6272	40794	70	338
UBRANIE	24	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	25	18	6095	165589	18	19
w tym (z wiersza 25):						
specjalistyczne usługi opiekuńcze	26	0	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM NIEMAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	27	0	0	0	0	0
w tym dla (z wiersza 27):						
osób bezdomnych	28	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	29	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	30	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	31	X	1	879	1	1
w tym (z wiersza 31):						
osobom bezdomnym	32	X	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	33	150	X	201636	150	350
w tym (z wiersza 33):						
zasiłki specjalne celowe	34	28	48	23400	28	53
w tym (z wiersza 33):						
ZASIŁKI CELOWE PRZYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	35	0	X	0	0	0
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE - OGÓŁEM	36	0	X	0	0	0
w tym (z wiersza 36):	37	0	0	0	0	0

w naturze						
zasiłki	38	0	0	0	0	0
pożyczka	39	0	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	40	X	X	X	46	176
INTERWENCJA KRYZYSOWA	41	X	X	X	16	65
PRACA SOCJALNA	42	X	X	X	202	532

Tabela 14 Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, 2020 r.

		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIAD.	LICZBA ŚWIAD- CZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RO- DZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	38	11	111	228868	11	11

1) W wierszu 1 kolumna 3 "Kwota świadczeń w zł" jest sumą kwot wydatkowanych na świadczenia wymienione w wierszach: 2, 7, 16, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 33, 36.

2) We wszystkich wierszach działu 2B - analogicznie jak w całym sprawozdaniu MRPIPS-03 - podana jest liczba osób otrzymujących decyzją świadczenie, liczba rodzin i liczba osób w tych rodzinach przy zachowaniu zasady, że każdą osobę i rodzinę wymieniono TYLKO raz bez względu na liczbę przyznanych decyzją świadczeń.

3) W wierszu 1 oraz w odpowiednich wierszach, w zależności od typu przyznanej pomocy należy uwzględnić każdą osobę otrzymującą pomoc w ramach programów finansowanych ze środków europejskich.

3) Wiersz 1 "RAZEM" nie obejmuje wielkości zawartych w wierszu: 40, 41, 42, 43.

4) W przypadku świadczeń pomocy społecznej, które nie wymagają wydania decyzji administracyjnej (wiersze: 19, 20, 30) w kolumnie 1 za osobę otrzymującą decyzją świadczenie należy uznać świadczeniobiorcę, czyli osobę, która korzysta z tego świadczenia.

Tabela 15 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, 2020 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
			OGÓŁEM	w tym:	
				NA WSI 1)	
0		1	2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	329	202	202	532
w tym (z wiersza 1):	2	162	155	155	365
świadczenia pieniężne					
świadczenia niepieniężne	3	173	91	91	361
w tym (z wiersza 1):	4	2	2	2	12
świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę					
świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	329	202	202	532
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem	6	X	202	202	532
w tym (z wiersza 6):	7	X	0	0	0

wyłącznie w postaci pracy socjalnej					
Praca socjalna prowadzona w oparciu o:		LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI		
KONTRAKT SOCJALNY część A1,2)	8	4	4		
KONTRAKT SOCJALNY część B1,2)	9	0	0		
PROJEKT SOCJALNY1)	10	0	0		

1) Należy wypełnić wyłącznie za I - XII.

2) Kontrakt socjalny część A dotyczy osób i rodzin, z którymi zawierany jest kontrakt w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny część B dotyczy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Tabela 16 Powody przyznania pomocy społecznej, 2020 r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI 1)	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	132	132	327
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	4	4	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	21	21	125
W TYM:	5	16	16	102
POTRZEBA OCHRONY WIELODZIELNOŚCI				
BEZROBOCIE	6	40	40	117
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	70	70	142
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	99	99	201
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	106	106	332
W TYM:	10	16	16	44
RODZINY NIEPEŁNE				
RODZINY WIELODZIELNE	11	14	14	78
PRZEMOC W RODZINIE	12	3	3	6
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	46	46	82
NARKOMANIA	15	1	1	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	3	3	3

TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KLĘSKA ŹYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

1) Należy wypełnić wyłącznie za I - XII.

Tabela 17 Typy rodzin objętych pomocą społeczną, 2020 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	202	202	532
o liczbie osób	2	93	93	93
1				
2	3	27	27	54
3	4	17	17	51
4	5	20	20	80
5	6	26	26	130
6 i więcej	7	19	19	124
w tym (z wiersza 1):				
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	81	81	363
o liczbie dzieci	9	17	17	60
1				
2	10	28	28	118
3	11	20	20	95
4	12	8	8	36
5	13	5	5	35
6	14	2	2	13
7 i więcej	15	1	1	6
w tym (z wiersza 1):				
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	16	19	19	56
o liczbie dzieci	17	10	10	20
1				
2	18	6	6	18
3	19	1	1	6
4 i więcej	20	2	2	12

w tym (z wiersza 1):				
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	49	49	82
o liczbie osób				
1	22	29	29	29
2	23	12	12	24
3	24	5	5	15
4 i więcej	25	3	3	14

1) Należy wypełnić wyłącznie za I - XII.

2.2.3. Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach – 2021 r.

Tabela 18 Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminom, 2021 r.

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIAD- CZEŃ	KWOTA ŚWIAD- CZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0		1	2	3	4	5
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	1	2	225	8520	2	12
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z KŁĘSKĄ ŻYWIŁOWĄ LUB EKOLOGICZNĄ	2	0	0	0	0	0
POMOC - ogółem przyznana cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a	3	0	X	0	X	X
w tym:						
zasiłki celowe w formie pieniężnej	4	0	0	0	X	X
w naturze (schronienie, posiłek, niezbędne ubranie)	5	0	0	0	X	X
POMOC – ogółem przyznana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub na pobyt tolerowany na terytorium RP	6	0	X	0	X	X
w tym:						
zasiłki celowe w formie pieniężnej	7	0	0	0	X	X
w naturze (schronienie, posiłek, niezbędne ubranie)	8	0	0	0	X	X
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	9	0	0	0	X	X

1) W kolumnie 1, 4 i 5 podana jest liczba osób otrzymujących decyzją świadczenie, liczba rodzin i liczba osób w tych rodzinach przy zachowaniu zasady, że każda osoba i rodzina została wymieniona TYLKO raz bez względu na liczbę przyznanych decyzją świadczeń.

W przypadku świadczeń pomocy społecznej, które nie wymagają wydania decyzji administracyjnej (wiersz: 9) w kolumnie 1 za osobę otrzymującą decyzją świadczenie należy uznać świadczeniobiorcę, czyli osobę, która korzysta z tego świadczenia.

Tabela 19 Udzielone świadczenia - zadania własne gmin, 2021 r.

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA 2)	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIAD- CZEŃ w zł 3)	LICZBA RO- DZIN 2)	LICZBA OSÓB W RODZINACH 2)
0		1	2	3	4	5
RAZEM 4)	1	283	X	784934	177	466
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM	2	32	373	207014	32	40
z tego (z wiersza 2):	3	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	4	X	X	207014	X	X
w tym przyznane dla osoby (z wiersza 2):	5	30	359	202006	30	30
samotnie gospodarującej						
pozostającej w rodzinie	6	2	14	5008	2	10
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	7	23	92	42220	23	59
z tego (z wiersza 7):	8	X	X	95	X	X
środki własne						
dotacja	9	X	X	42125	X	X
w tym przyznane z powodu (z wiersza 7):	10	22	89	40123	22	55
bezrobocia						
długotrwałej choroby	11	0	0	0	0	0
niepełnosprawności	12	1	3	2097	1	4
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	13	0	0	0	0	0
innego niż wymienione w wierszach 10-13	14	0	0	0	0	0
w tym (z wiersza 7):	15	0	X	0	0	0
ZASIŁKI OKRESOWE KONTYNUOWANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b						
SCHRONIENIE - OGÓŁEM	16	2	X	7213	2	2
w tym (z wiersza 16):	17	2	15	7213	2	2
w schronisku dla osób bezdomnych						
w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	18	0	0	0	0	0
w ogrzewalni	19	0	0	0	0	0
w noclegowni	20	0	0	0	0	0
schronienie udzielone w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową (na podstawie art.48a ust. 9)	21	X	X	0	X	X

POSIŁEK	22	116	8411	57560	46	224
w tym dla (z wiersza 22):	23	115	8192	56028	45	223
dzieci						
w tym (z wiersza 22):	24	0	0	0	0	0
posiłki przyznane doraźnie lub w sytuacjach kryzysowych ogółem						
w tym (z wiersza 24):	25	0	0	0	0	0
posiłki przyznane doraźnie dzieciom i młodzieży						
UBRANIE	26	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	27	13	6323	213127	13	14
w tym (z wiersza 27):	28	0	0	0	0	0
specjalistyczne usługi opiekuńcze						
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM NIEMAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	29	0	0	0	0	0
w tym dla (z wiersza 29):	30	0	0	0	0	0
osób bezdomnych						
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	31	6	7	46000	6	14
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	32	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	33	X	0	0	0	0
w tym (z wiersza 33):	34	X	0	0	0	0
osobom bezdomnym						
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	35	148	X	211800	143	382
w tym (z wiersza 35):	36	21	26	15450	20	46
specjalne zasiłki celowe						
produkty żywnościowe przyznane doraźnie lub w sytuacjach kryzysowych	37	0	0	0	0	0
w tym (z wiersza 35):	38	0	X	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE PRZYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2						
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE - OGÓŁEM	39	0	X	0	0	0
w tym (z wiersza 39):	40	0	0	0	0	0
w naturze						
zasiłki	41	0	0	0	0	0

pożyczka	42	0	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	43	X	X	X	93	298
INTERWENCJA KRYZYSOWA	44	X	X	X	24	96
PRACA SOCJALNA	45	X	X	X	179	478

Tabela 20 Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, 2021 r.

		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIAD.	LICZBA ŚWIAD- CZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RO- DZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	46	8	92	213304	8	8

1) W przypadku świadczeń pomocy społecznej, które nie wymagają wydania decyzji administracyjnej (wiersze: 19, 20, 24, 25, 32, 37) w kolumnie 1 za osobę otrzymującą decyzję świadczenie należy uznać świadczeniobiorcę, czyli osobę, która korzysta z tego świadczenia.

2) We wszystkich wierszach działu 1B - analogicznie jak w całym sprawozdaniu MRIPS-03 - podana jest liczba osób otrzymujących decyzją świadczenie, liczba rodzin i liczba osób w tych rodzinach przy zachowaniu zasady, że każdą osobę i rodzinę wymieniono TYLKO raz bez względu na liczbę przyznanych decyzją świadczeń.

3) W wierszu 1 kolumna 3 "Kwota świadczeń w zł" jest sumą kwot wydatkowanych na świadczenia wymienione w wierszach: 2, 7, 16, 22, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 35, 39.

"4) W wierszu 1 oraz w odpowiednich wierszach, w zależności od typu przyznanej pomocy należy uwzględnić każdą osobę otrzymującą pomoc w ramach programów finansowanych ze środków europejskich.

Wiersz 1 ""RAZEM"" nie obejmuje wielkości zawartych w wierszu: 43, 44, 45, 46. "

Tabela 21 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZY- ZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
			OGÓŁEM	w tym:	
				NA WSI 1)	
0		1	2	3	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	285	179	179	478
w tym (z wiersza 1):	2	163	155	155	402
świadczenia pieniężne					
świadczenia niepieniężne	3	127	63	63	252
w tym (z wiersza 1):					
świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	2	2	2	12
świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	283	177	177	466
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	6	X	179	179	478
w tym (z wiersza 6):					
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	7	X	0	0	0

Praca socjalna prowadzona w oparciu o:		LICZBA KONTRAKTÓW/ PROJEKTÓW SOCJALNYCH	LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI
KONTRAKT SOCJALNY część A1,2)	8	4	4
KONTRAKT SOCJALNY część B1,2)	9	0	0
PROJEKT SOCJALNY1)	10	0	0

1) Należy wypełnić wyłącznie za I - XII.

2) Kontrakt socjalny część A dotyczy osób i rodzin, z którymi zawierany jest kontrakt w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny część B dotyczy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Tabela 22 Powody przyznania pomocy społecznej, 2021 r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI 1)	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	127	127	326
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	2	2	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	25	25	139
W TYM:	5	17	17	109
POTRZEBA OCHRONY WIELODZIECNOŚCI				
BEZROBOCIE	6	40	40	115
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	59	59	117
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	83	83	172
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	88	88	284
W TYM:	10	13	13	41
RODZINY NIEPEŁNE				
RODZINY WIELODZIECNE	11	11	11	59
PRZEMOC W RODZINIE	12	4	4	9
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	39	39	75
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	2	2	2
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	6	6	14

SYTUACJA KRYZYSOWA	19	1	1	1
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

1) Należy wypełnić wyłącznie za I - XII.

Tabela 23 Typy rodzin objętych pomocą społeczną, 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym:	
			NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	179	179	478
o liczbie osób	2	80	80	80
1				
2	3	25	25	50
3	4	16	16	48
4	5	22	22	88
5	6	18	18	90
6 i więcej	7	18	18	122
w tym (z wiersza 1):	8	68	68	302
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)				
o liczbie dzieci	9	14	14	51
1				
2	10	25	25	102
3	11	14	14	63
4	12	10	10	44
5	13	4	4	33
6	14	0	0	0
7 i więcej	15	1	1	9
w tym (z wiersza 1):	16	17	17	54
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)				
o liczbie dzieci	17	6	6	12
1				
2	18	8	8	23
3	19	1	1	6
4 i więcej	20	2	2	13
w tym (z wiersza 1):	21	40	40	69
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)				

(ogółem = Dz. I, w. 11, kol. 2 + Dz. II, w. 6, kol. 2 + Dz. II, w. 6, kol. 4 + Dz. III, w.12, kol. 2)									
(w tym na wsi = Dz. I, w. 11, kol. 3 + Dz. II, w. 6, kol. 3 + Dz. II, w. 6, kol. 5 + Dz. III, w.12, kol. 3)									
dotacja									
(ogółem = Dz. I, w. 12, kol. 2 + Dz. II, w. 7, kol. 2 + Dz. II, w. 7, kol. 4 + Dz. III, w.13, kol. 2)	9	187 200	187 200	X	X	X	X	X	X
(w tym na wsi = Dz. I, w. 12, kol. 3 + Dz. II, w. 7, kol. 3 + Dz. II, w. 7, kol. 5 + Dz. III, w.13, kol. 3)									
w tym:									
INNE KOSZTY - OGÓŁEM (nie uwzględnione w działach II, III i IV)	10	0	0	X	X	X	X	X	X
(ogółem = Dz. I w.13, kol. 2 + w. 14, kol. 2)									
(w tym na wsi = Dz. I w.13, kol. 3 + w. 14, kol. 3)									
z tego:	11	0	0	X	X	X	X	X	X
środki własne									
dotacje	12	0	0	X	X	X	X	X	X
z tego:	13	0	0	X	X	X	X	X	X
koszty dowozu									
pozostałe koszty	14	0	0	X	X	X	X	X	X
Szacunkowa liczba dzieci i osób wymagających dożywiania, nie objętych programem	15	0	0	0	0	0	0	0	0
(suma wierszy: 16+17+18+19)									
z powodu:	16	0	0	0	0	0	0	0	0
braku środków									
braku warunków technicznych i sanitarnych do przygotowania posiłku	17	0	0	0	0	0	0	0	0
niechęci do korzystania z tej formy pomocy	18	0	0	0	0	0	0	0	0
z innych powodów	19	0	0	0	0	0	0	0	0
LICZBA PUNKTÓW ŻYWIENIOWYCH - OGÓŁEM	20	3	3	X	X	X	X	X	X
z tego:	21	3	3	X	X	X	X	X	X
STOŁÓWKI									
INNE (np. pomieszczenia do przygotowywania kanapek, mleka lub wydawania posiłków itp.)	22	0	0	X	X	X	X	X	X
LICZBA PLACÓWEK PROWADZĄCYCH DOŻYWIANIE	23	3	3	X	X	X	X	X	X

z tego:	24	3	3	X	X	X	X	X	X
szkoły									
przedszkola	25	0	0	X	X	X	X	X	X
żłobki	26	0	0	X	X	X	X	X	X
inne	27	0	0	X	X	X	X	X	X

1) z uwzględnieniem liczby osób korzystających z posiłku z częściową odpłatnością.

2) kwota w zaokrągleniu do 1 zł.

Tabela 25 Pomoc w formie zasiłki celowego i świadczeń rodzinnych

PROGRAM "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"					
WYSZCZEGÓLNIENIE		ZASIŁEK CELOWY		ŚWIADCZENIE RZECZOWE	
		OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1		2	3	4	5
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	130	130	0	0
Liczba rodzin	2	128	128	0	0
Liczba osób w rodzinach	3	348	348	0	0
Liczba świadczeń	4	334	334	X	X
Kwota świadczeń (w zł) 1)	5	179 400	179 400	0	0
z tego:					
środki własne	6	30 461	30 461	0	0
dotacja	7	148 939	148 939	0	0
Koszt jednego świadczenia (w zł)					
(iloraz: wiersz 5 / wiersz 4)	8	537,13	537,13	X	X

1) kwota w zaokrągleniu do 1 zł.

Tabela 26 Pomoc w formie posiłku

PROGRAM "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"								
WYSZCZEGÓLNIENIE	POSIŁEK 1) 2)							
	OGÓŁEM	w tym na wsi	w tym:					
			dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
			OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Liczba osób korzystających z posiłku	1	116	116	37	37	78	78	1	1
w tym z posiłku w formie:	2	68	68	33	33	34	34	1	1
pełnego obiadu									
jednego dania gorącego	3	48	48	4	4	44	44	0	0
mleka, bułki / kanapki	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba rodzin	5	46	46	X	X	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	6	224	224	X	X	X	X	X	X
Liczba posiłków	7	8 411	8 411	3 438	3 438	4 754	4 754	219	219
z tego:	8	6 082	6 082	3 215	3 215	2 648	2 648	219	219
pełen obiad									
jedno danie gorące	9	2 329	2 329	223	223	2 106	2 106	0	0
mleko, bułka / kanapki	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszt posiłków (w zł) 3)	11	57 560	57 560	23 028	23 028	33 000	33 000	1 532	1 532
z tego:	12	19 299	19 299	17 767	17 767	0	0	1 532	1 532
środki własne									
dotacja	13	38 261	38 261	5 261	5 261	33 000	33 000	0	0
Koszt jednego posiłku (w zł)	14	6,84	6,84	6,70	6,70	6,94	6,94	7,00	7,00
(iloraz: wiersz 11 / wiersz 7)									

1) informacje z decyzji są skorygowane o faktyczną realizację tego świadczenia.

2) uwzględniono informacje dotyczące osób korzystających z posiłku z częściową odpłatnością.

3) koszt posiłków w zaokrągleniu do 1 zł.

2.3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Pomoc i wsparcie w gminie Kotuniu z pomocy społecznej w 2021 roku uzyskało 478 osób, co stanowiło 5,7% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2020 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 44 osób.

W gminie Kotuń najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej w 2021 roku było kolejno: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała choroba, niepełnosprawność, alkoholizm.

Poniżej zostały przedstawione szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, liczby rodzin korzystających z interwencji kryzysowej¹⁴.

¹⁴ G. Rybak, Ocena zasobów pomocy społecznej w Kotuniu

Tabela 27 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji na przestrzeni lat 2015 - 2021

	Liczba świadczeniobiorców						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina	586	536	495	474	437	329	285
Powiat (średnia)	347	312	289	263	249	199	174
Województwo (średnia)	653	600	538	498	465	433	384

Wykres 4 Liczba świadczeniobiorców, lata 2015 - 2021

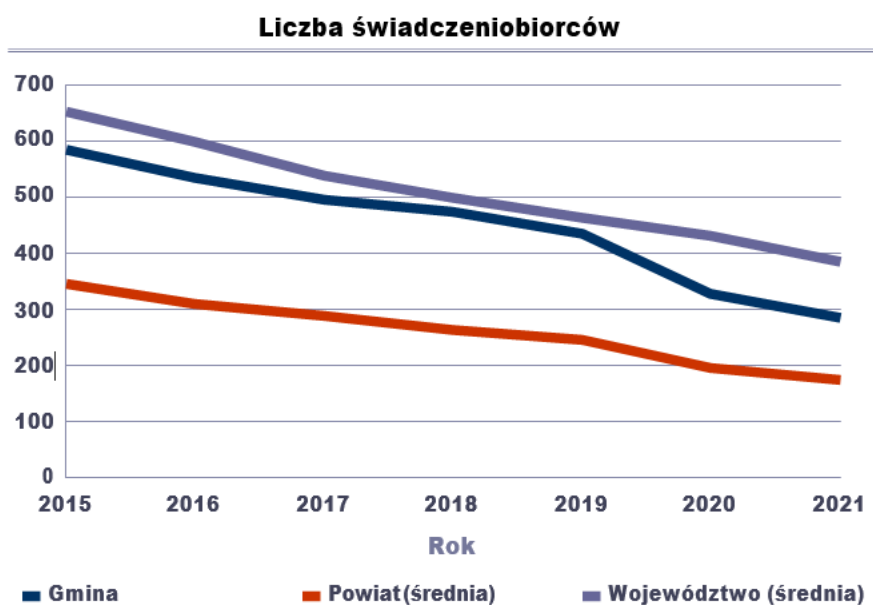

Tabela 28 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	105	43	62
Produkcyjny	150	82	68
Poprodukcyjny	36	18	18

Wykres 5 Liczba osób pobierających świadczenia

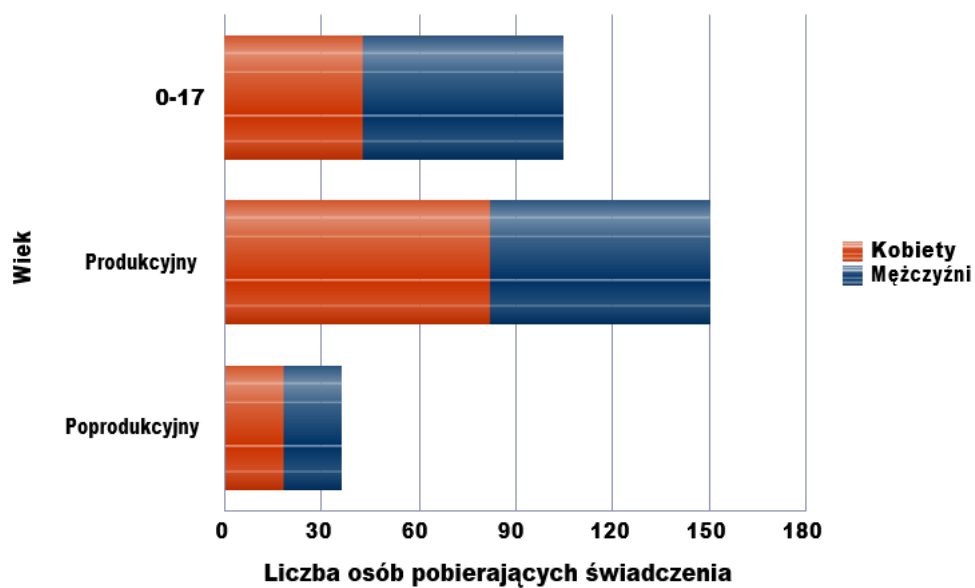

Tabela 29 Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2015 - 2021

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	299	965
2016	289	886
2017	199	626
2018	271	763
2019	253	681
2020	202	532
2021	179	478

Wykres 6 Korzystający z pomocy społecznej, lata 2015 - 2021

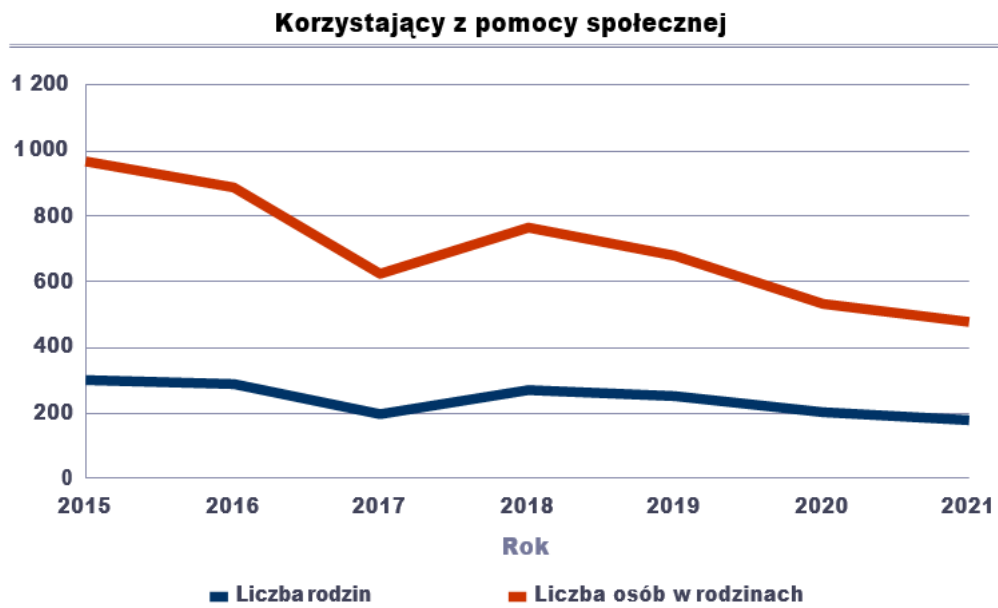
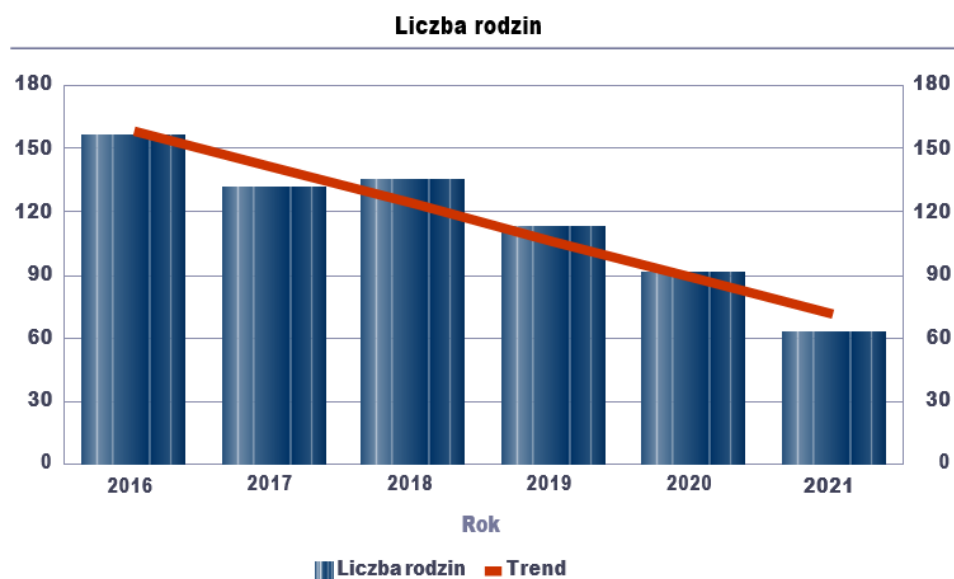

Tabela 30 Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na przestrzeni lat 2015 - 2021

	Liczba rodzin					
Rodzaj świadczenia	2016	2017	2018	2019	2020	2021
świadczenia niepieniężne	156	132	135	113	91	63
świadczenia pieniężne	206	199	244	205	155	155

Wykres 7 Świadczenia niepieniężne - liczba rodzin na przestrzeni lat 2015 - 2021

świadczenia niepieniężne

Wykres 8 Świadczenia pieniężne - liczba rodzin na przestrzeni lat 2015 - 2021

świadczenia pieniężne

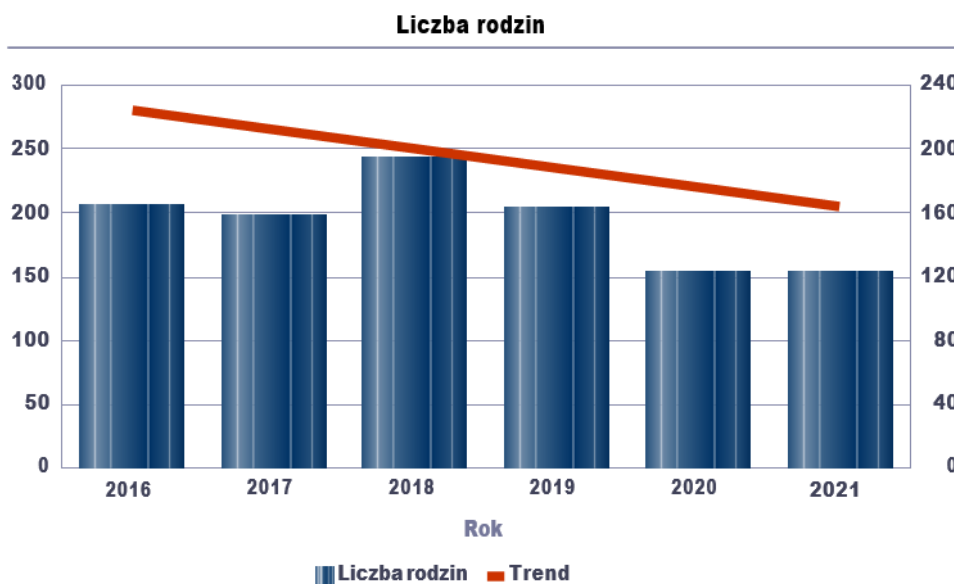

Tabela 31 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin

	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
Typy rodzin	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	84	72	14
wielooosobowe	97	85	48

Wykres 9 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin

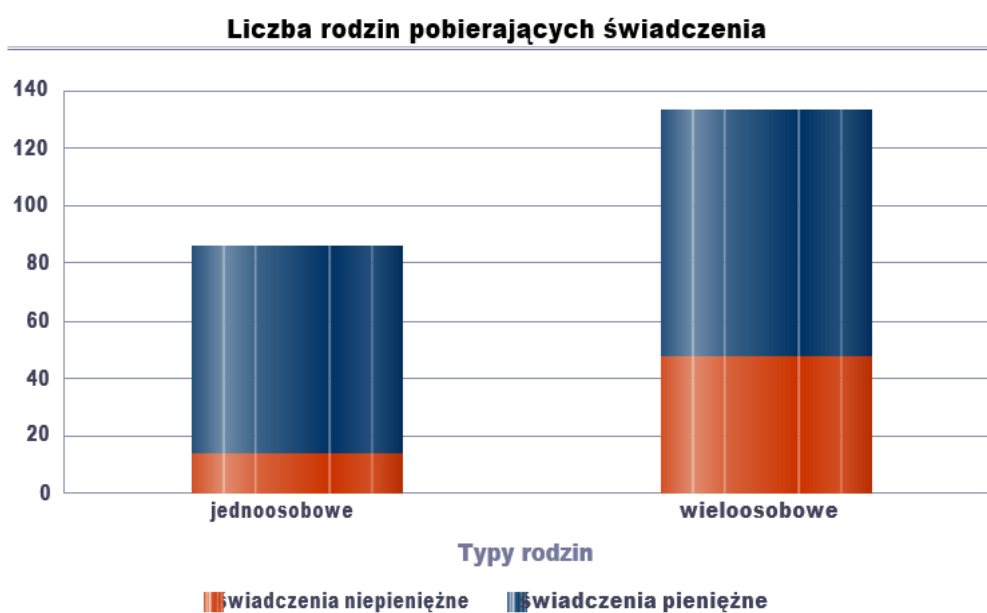

Tabela 32 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci

	Liczba świadczeń		
Typ rodziny	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	7019	616	6403
jedno dziecko	160	12	148
dwoje dzieci	27	10	17
czworo i więcej dzieci	5	5	
inne	11319	252	11067

Wykres 10 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci

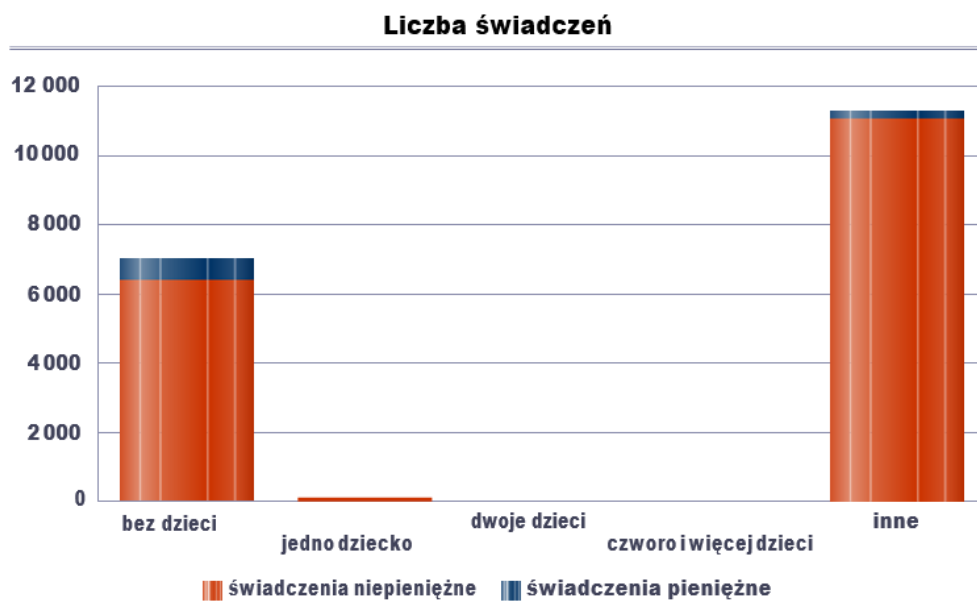

Tabela 33 Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego na przestrzeni lat 2016 - 2021

Rodzaj	Liczba rodzin w latach					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Poradnictwo specjalistyczne	85	75	41	49	46	93

Wykres 11 Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego na przestrzeni lat 2016 - 2021

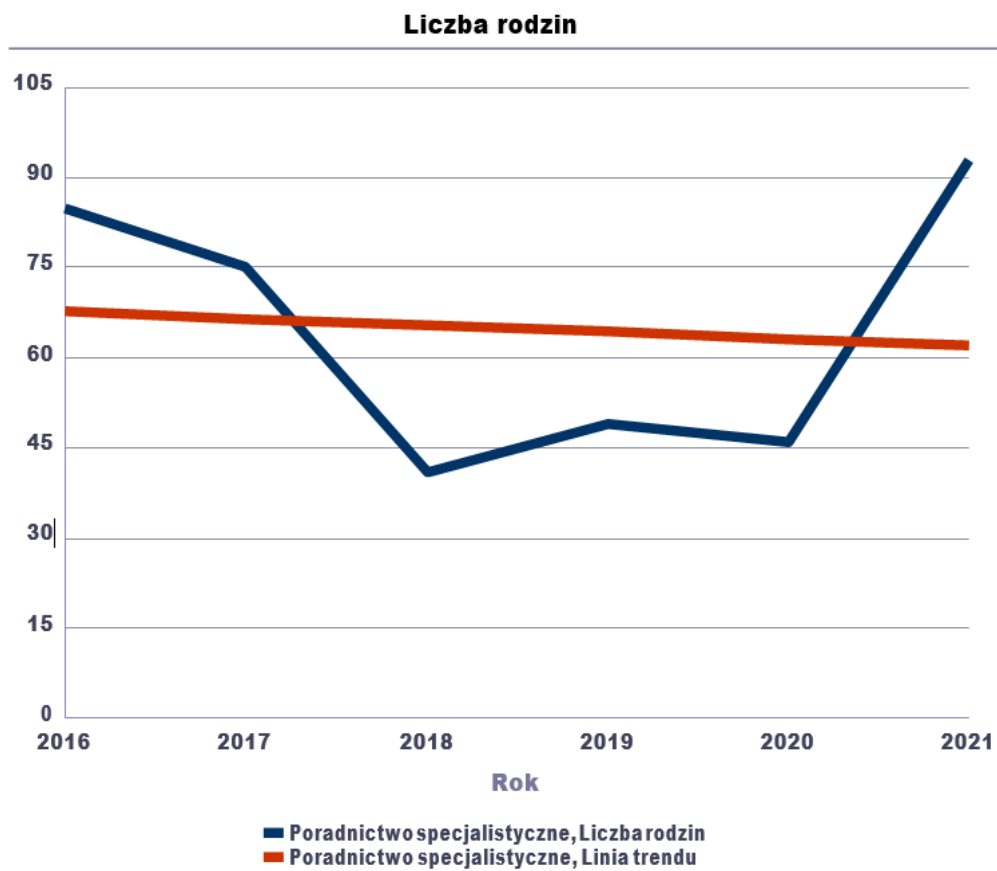
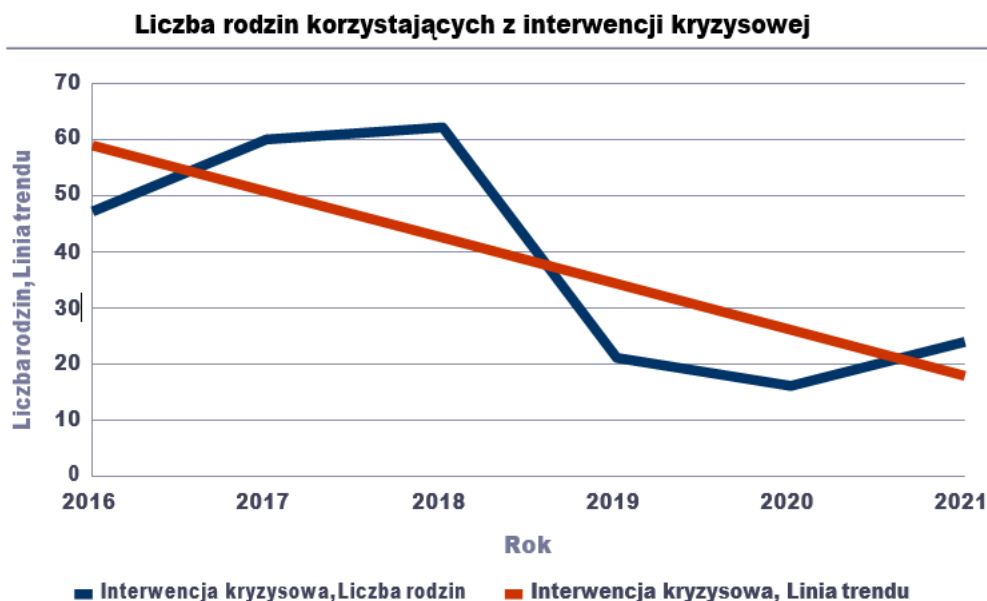

Tabela 34 Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej na przestrzeni lat 2016 - 2021

	Liczba rodzin					
Udzielone świadczenia	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Interwencja kryzysowa	47	60	62	21	16	24

Wykres 12 Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej na przestrzeni lat 2016 - 2021

W ocenie GOPS pomoc społeczna na rzecz osób żyjących w ubóstwie jest skuteczna w zakresie zaspokajania potrzeb życiowych oraz w mniejszym stopniu skierowana jest na wspieranie aktywizacji rodzin oraz ich usamodzielnianie się. Działania pomocy społecznej były realizowane w sprzyjających warunkach ekonomiczno-społecznych tj. wzroście wynagrodzeń, spadku bezrobocia, wcześniejszego nabywania uprawnień emerytalnych a przede wszystkim zapewnieniu rodzinom z dziećmi dodatkowego wsparcia w postaci tzw. programu 500 +, tego też względu zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Głównie wypłacane były świadczenia pieniężne z których zdecydowaną większość stanowiły zasiłki celowe (czyli pomoc doraźna) oraz zasiłki okresowe (pomoc okresowa).

Zasiłki stałe kierowane były do osób stale niezdolnych do podjęcia zatrudnienia. Pomoc w formie dożywiania również była w większości realizowana w formie pieniężnej z uwagi na epidemię w kraju oraz brak możliwości zapewnienia pomocy w naturze.

Realizacja aktywnych form pomocy jest dużym wyzwaniem dla Ośrodka Pomocy Społecznej, ponieważ osoby, którym ten rodzaj pomocy jest najbardziej potrzebny są najczęściej niechętni do współpracy z uwagi na otrzymywane świadczenia wychowawcze i rodzinne, które przy niewielkim wysiłku pracy dorywczej zaspokajają ich podstawowe potrzeby. Pomoc i wsparcie w gminie Kotuń z pomocy społecznej w 2021 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 163 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 127 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 8 osób. W gminie funkcjonował 1 asystent rodziny. Poniżej zostały zaprezentowane szczegółowe dane dotyczące: liczby asystentów rodziny oraz liczby rodzin objętych pracą asystenta rodziny, średniomiesięczną liczbę rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych, liczby osób

oraz rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach¹⁵.

Tabela 35 Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny na przestrzeni lat 2017 - 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	16	14	10	0	10

Wykres 13 Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny na przestrzeni lat 2017 - 2021

Tabela 36 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017 - 2021

	Liczba rodzin				
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	408	382	330	275	243

¹⁵ G. Rybak, Ocena zasobów pomocy społecznej w Kotuniu

Wykres 14 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017 - 2021

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami

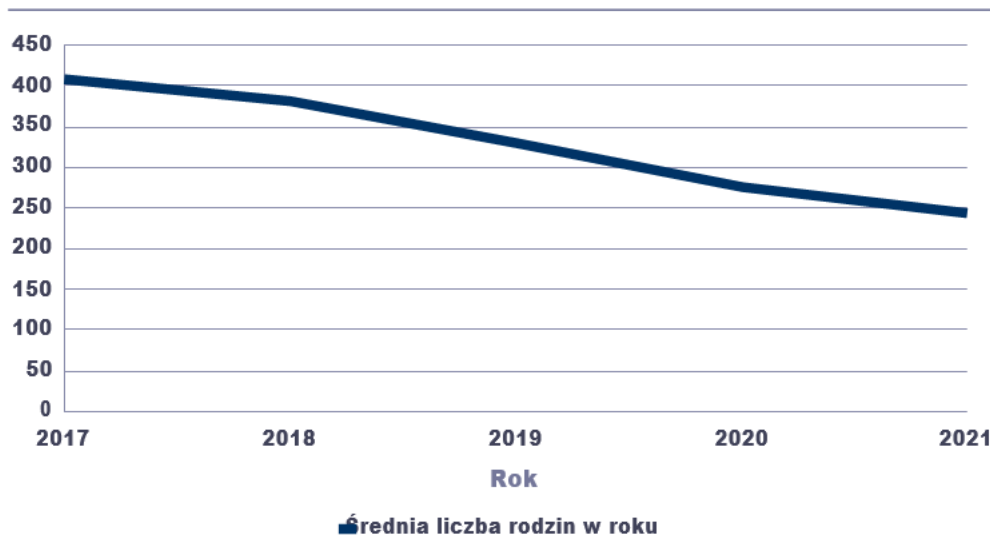

Tabela 37 Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach (2017 - 2021)

	Liczba osób				
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	48	42	37	35	35

Wykres 15 Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach (2017 - 2021)

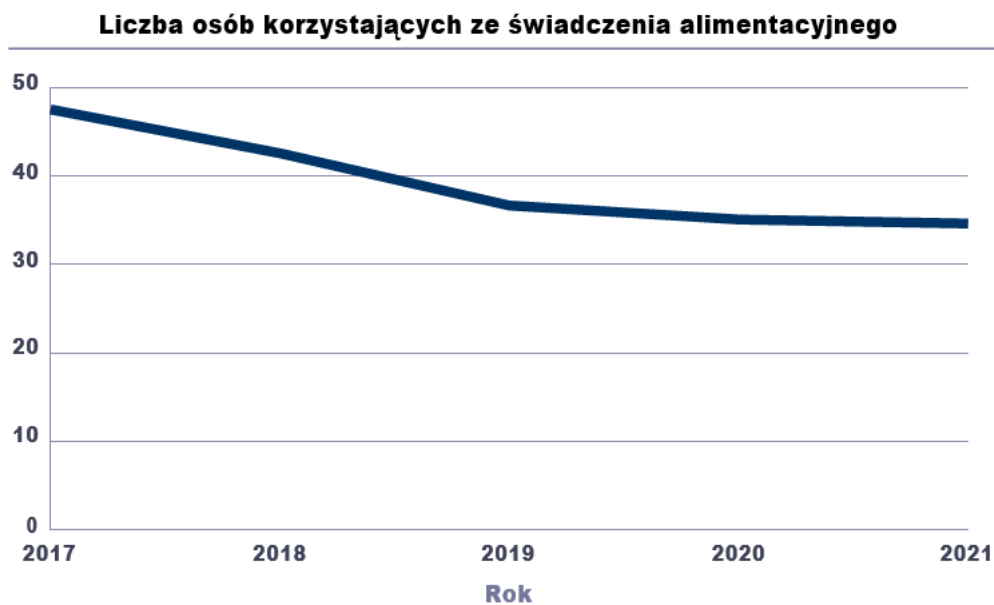
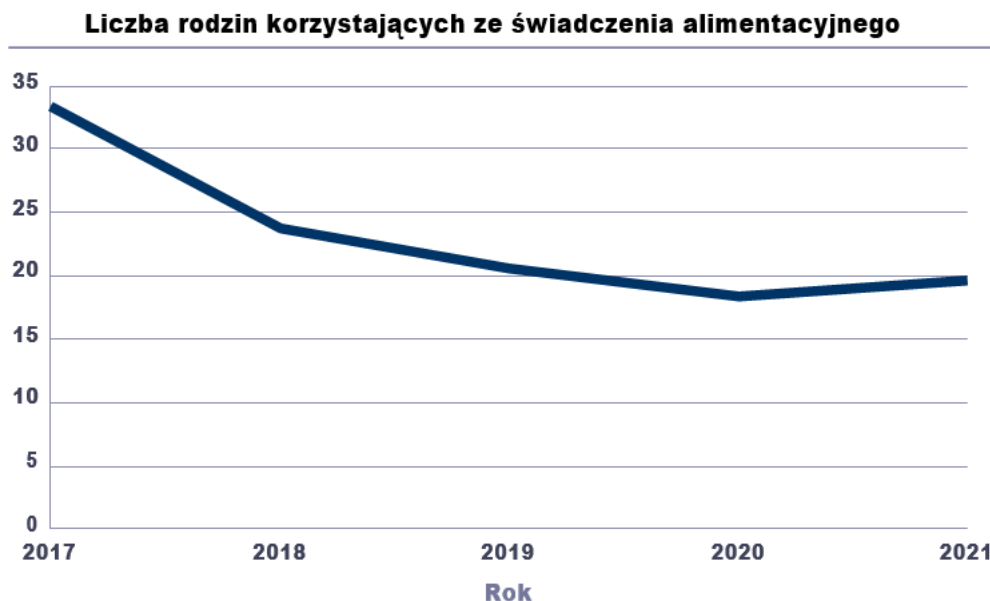

Tabela 38 Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach (2017 – 2021)

	Liczba rodzin				
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	33	24	21	18	20

Wykres 16 Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach (2017 – 2021)

2.4. Zjawisko przemocy na podstawie diagnozy lokalnych problemów społecznych

Z perspektywy dorosłych mieszkańców:

Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier-ołówek i obejmowały mieszkańców gminy Kotuń, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu udział wzięło 100 dorosłych mieszkańców Gminy Kotuń. Wśród nich 30% stanowili mężczyźni, zaś grupa kobiet liczyła 70%. Dwie najliczniejsze grupy wiekowe stanowiły osoby w przedziale wieku od 41 lat do 60 (50%) oraz osoby od 26 lat do 40 lat (20%).

Istotnym problemem środowiskowym jest przemoc w rodzinie. Co 10 badany mieszkaniec doświadczył przemocy ze strony członka rodziny, a prawie połowa badanych twierdzi, że ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarami przemocy w rodzinie. Poza tym wśród mieszkańców Gminy Kotuń tylko 4% posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy w rodzinie. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.

Z perspektywy dzieci i młodzieży:

Badanie przeprowadzono wśród uczniów Szkoły Podstawowej (kl. VI-VIII) oraz III klasy gimnazjum w Kotuniu. Badani uczniowie zostali podzieleni na dwie podgrupy, tj.:

- ❖ uczniowie kl.VI oraz kl. VII (63 osoby),
- ❖ uczniowie kl. VIII oraz kl. III gimnazjum (88 osób).

Badanie przeprowadzono wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Żeliszewie i Szkole Podstawowej w Bojmiu. Ankiety zostały rozdane wśród uczniów klas VI, VII, VIII oraz III klasy gimnazjum. Badani uczniowie zostali podzieleni na dwie grupy, tj.:

- ❖ uczniowie kl.VI oraz kl. VII (45 osób),
- ❖ uczniowie kl. VIII oraz kl. III gimnazjum (61 osób).

Badanie odbyło się w czasie zajęć lekcyjnych.

Zauważalnym problemem wśród młodych mieszkańców gminy są przypadki agresji przemocy (zarówno fizycznej, jak i psychicznej), z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku rówieśniczym. Co trzeci uczeń w Gminie Kotuń doświadcza przemocy ze strony rówieśników w szkole. Otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach powinny skłonić do zapoczątkowania lub rozwijania w szkole działań z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów. Preferowane byłyby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest odczuwalny. Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

Rozdział III

Program Wspierania Rodziny

3.1. Adresaci Programu

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kotuń na lata 2022-2024 adresowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie gminy, a w szczególności do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3.2. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu są:

1. Wójt Gminy.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
4. Partnerzy sprzyjający osiągnięciu celów Programu:
 - ❖ Rada Gminy;
 - ❖ Szkoły Podstawowe;
 - ❖ Policja;
 - ❖ Ośrodek zdrowia;
 - ❖ inne podmioty, którym zlecane są zadania Gminnego Programu.

3.3. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kotuń wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w Gminie Kotuń w obszarze wspierania rodziny.

Celem głównym wyznaczonym w Programie Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 dla Gminy Kotuń jest:

Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe:

Cele szczegółowe	Kierunki działań
Utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej w stosunku do rodzin z dysfunkcjami;	• zapewnienie pomocy materialnej rodzinom, które wymagają wsparcia, • zapewnienie pomocy osobom, dotkniętym problemem alkoholowym, • zapewnienie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy, • zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej, • zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, • zagwarantowanie rodzinom biologicznym możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, radca prawny itp.), • promowanie rodzin wspierających,
Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie występowania zjawiska przemocy i sposobów jej przeciwdziałania, a w tym minimalizowanie zjawiska przemocy	• realizowanie działań i projektów sprzyjających umacnianiu rodziny (np. poprzez festyny, biesiady, spotkania z ciekawymi ludźmi), • wzmacnianie ról i kompetencji wszystkich członków rodziny, • rozpowszechnienie informacji na temat instytucji pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy (np. poprzez ulotki, broszury, informacje umieszczone na stronie gminy), • rozwijanie w szkole działań z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów, • doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych,
Zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich	• wprowadzenie nowych form pracy z dziećmi i młodzieżą (np. zajęcia online, wsparcie specjalistyczne dzieci i młodzieży),

warunków życia i rozwoju, a w tym również wsparcie dzieci z rodzin zagrożonych dysfunkcjami lub dysfunkcyjnych poprzez wyrównywanie szans i zapobieganie niedostosowaniu społecznemu	• organizowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, uzależnienia behawioralne, przemoc) dla dzieci i młodzieży, • wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwojowych dzieciom z rodzin wieloproblemowych, • praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny,
Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, a w tym potrzeba wsparcia rodzin przez asystenta rodziny	• pomoc specjalistyczna dla rodzin mających trudności we właściwym sprawowaniu opieki nad dziećmi, a w tym: zapewnianie usługi asystenta rodziny oraz monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny; • tworzenie miejsc spotkań dla rodziców poszukujących wsparcia, • prowadzenie pracy socjalnej z rodziną, • prowadzenie kampanii informacyjnych, organizowania szkoleń, warsztatów dla rodzin, na rzecz prawidłowego pełnienia roli opiekuńczej, • wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dziecka, • prowadzenie działań integrujących i aktywizujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym, • monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i pedagogów szkolnych,

	• udzielanie wsparcia rodzinom, w których są osoby niepełnosprawne, a w szczególności niepełnosprawne dzieci, • udzielanie wsparcia rodzinom, w których są osoby starsze, często z niepełnosprawnością, • wspieranie rodzicielstwa – realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny” oraz Programu „Rodzina 500+”,
Współpraca lokalnych podmiotów zaangażowanych we wspieranie rodziny	• zapewnienie warunków do rozwoju kwalifikacji asystentów rodziny, pracowników socjalnych czy też innych osób zawodowo związanych z pracą z rodziną wieloproblemową, • tworzenie i realizowanie lokalnych programów na rzecz wspierania rodziny, • realizowanie warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach na tematy związane z przemocą, uzależnieniem (np. od alkoholu), • realizowanie szkoleń, wywiadówek dla rodziców na tematy związane z przemocą, uzależnieniem, • podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy oraz uzależnień i sposobów radzenia sobie z tymi problemami (organizowanie akcji lokalnych lub/oraz uczestniczenie w ogólnokrajowych kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom), • rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych w zakresie wspierania rodziny, • zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców naturalnych,

	• współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej, • kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną, realizacja zadań,
Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej	• systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin w celu doskonalenia i podnoszenia ich umiejętności oraz skutecznego radzenia sobie ze stresem, • Zapewnienie dostępu pracownikom zawodowym zaangażowanym w pomoc rodzinie dostępu do specjalistycznej literatury.

Rozdział IV

Realizacja, monitoring i ewaluacja Programu

Realizowane działania będą prowadzone we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin z terenu Gminy Kotuń, zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Zakładane efekty programu to: zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Osiągnięcie tych efektów jest możliwe, dzięki ścisłej współpracy instytucji oraz organizacji działających na rzecz dobra rodzin.

Źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą: budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane następujące wskaźniki monitoringowe:

- ❖ liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- ❖ liczba rodzin objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- ❖ liczba przeprowadzonych interwencji,
- ❖ liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej, informacyjnej i szkoleniowej,
- ❖ liczba rodzin objętych pomocą terapeutyczną i prawną,
- ❖ liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział,
- ❖ liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- ❖ liczba organizacji pozarządowych z którymi podjęto współpracę,
- ❖ liczba rodzin usamodzielnionych w efekcie pracy asystenta rodziny,
- ❖ liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- ❖ liczba osób uczestniczących w projektach i programach profilaktycznych.

Spis wykresów

<u>Wykres 1 Piramida wieku mieszkańców gminy Kotuń, 2020</u>	10
<u>Wykres 2 Przyrost naturalny w latach 1995-2020 w gminie Kotuń</u>	11
<u>Wykres 3 Biologiczne grupy wieku - gmina Kotuń 2021</u>	11
<u>Wykres 4 Liczba świadczeniobiorców, lata 2015 - 2021</u>	42
<u>Wykres 5 Liczba osób pobierających świadczenia</u>	43
<u>Wykres 6 Korzystający z pomocy społecznej, lata 2015 - 2021</u>	44
<u>Wykres 7 Świadczenia niepieniężne - liczba rodzin na przestrzeni lat 2015 - 2021</u>	45
<u>Wykres 8 Świadczenia pieniężne - liczba rodzin na przestrzeni lat 2015 - 2021</u>	45
<u>Wykres 9 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin</u>	46
<u>Wykres 10 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci</u>	47
<u>Wykres 11 Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego na przestrzeni lat 2016 - 2021</u>	48
<u>Wykres 12 Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej na przestrzeni lat 2016 - 2021</u>	49
<u>Wykres 13 Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny na przestrzeni lat 2017 - 2021</u>	50
<u>Wykres 14 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017 - 2021</u>	51
<u>Wykres 15 Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach (2017 - 2021)</u>	51
<u>Wykres 16 Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach (2017 - 2021)</u>	52

Spis tabel

Tabela 1 Rodziny korzystające z pomocy asystenta rodziny	12
Tabela 2 Przyczyny przyznawania świadczeń pomocy społecznej przez GOPS w gminie Kotuń w 2020 r.	13
Tabela 3 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w gminie Kotuń	14
Tabela 4 Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, 2019 r.	15
Tabela 5 Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminom, 2019 r.	18
Tabela 6 Udzielone świadczenia - zadania własne gmin, 2019 r.	19
Tabela 7 Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, 2019 r.	20
Tabela 8 Rzeczywista liczba rodzin i osób dotkniętych pomocą społeczną, 2019 r.	21
Tabela 9 Powody przyznania pomocy, 2019 r.	22
Tabela 10 Typy rodzin objętych pomocą społeczną, 2019 r.	23
Tabela 11 Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, 2020 r.	24
Tabela 12 Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminom, 2020 r.	26
Tabela 13 Udzielone świadczenia - zadania własne gmin, 2020 r.	27
Tabela 14 Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, 2020 r.	29
Tabela 15 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, 2020 r.	29
Tabela 16 Powody przyznania pomocy społecznej, 2020 r.	30
Tabela 17 Typy rodzin objętych pomocą społeczną, 2020 r.	31
Tabela 18 Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminom, 2021 r.	32
Tabela 19 Udzielone świadczenia - zadania własne gmin, 2021 r.	33
Tabela 20 Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, 2021 r.	35
Tabela 21 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, 2021 r.	35
Tabela 22 Powody przyznania pomocy społecznej, 2021 r.	36
Tabela 23 Typy rodzin objętych pomocą społeczną, 2021 r.	37
Tabela 24 Informacje ogólne - program "Posiłek w domu i w szkole"	38
Tabela 25 Pomoc w formie zasiłki celowego i świadczeń rodzinnych	40
Tabela 26 Pomoc w formie posiłku	40
Tabela 27 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji na przestrzeni lat 2015 - 2021	42
Tabela 28 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń	43
Tabela 29 Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2015 - 2021	43
Tabela 30 Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na przestrzeni lat 2015 - 2021	44
Tabela 31 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin	46

<u>Tabela 32 Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci.....</u>	<u>46</u>
<u>Tabela 33 Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego na przestrzeni lat 2016 - 2021.....</u>	<u>47</u>
<u>Tabela 34 Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej na przestrzeni lat 2016 - 2021</u>	<u>48</u>
<u>Tabela 35 Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny na przestrzeni lat 2017 - 2021.....</u>	<u>50</u>
<u>Tabela 36 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017 - 2021.....</u>	<u>50</u>
<u>Tabela 37 Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach (2017 - 2021)</u>	<u>51</u>
<u>Tabela 38 Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach (2017 – 2021).....</u>	<u>52</u>